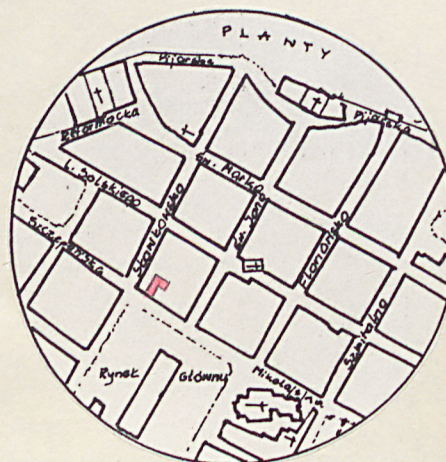
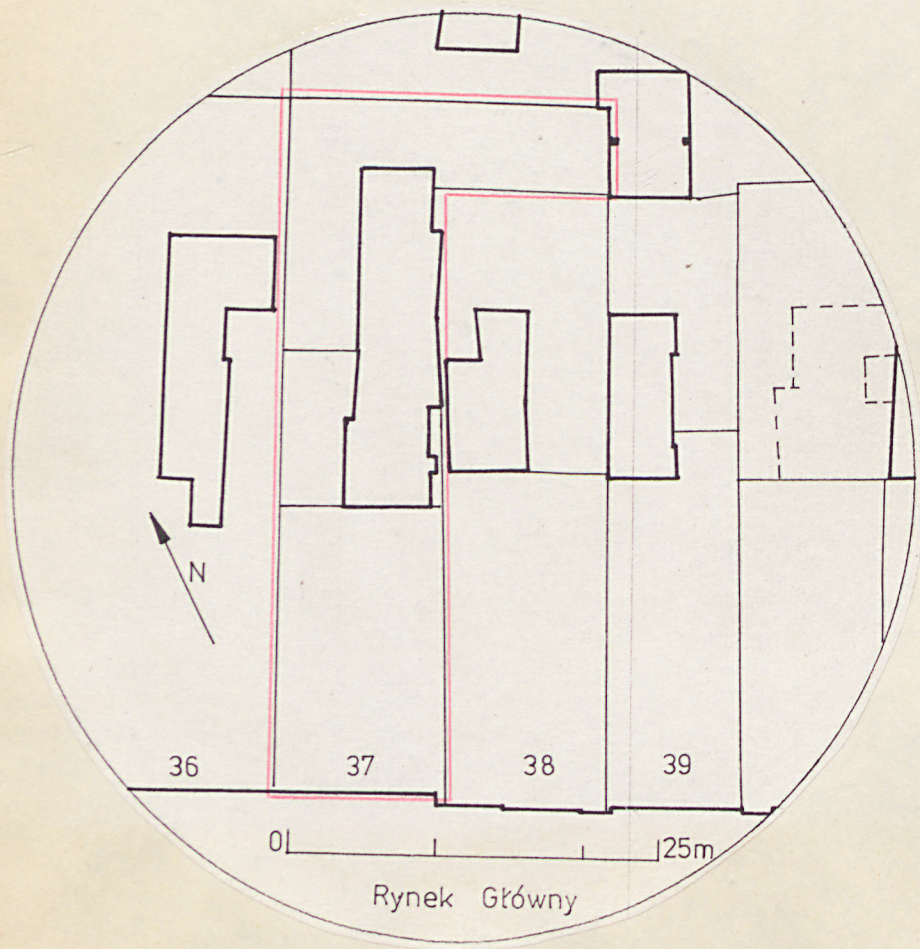

1. Obiekt
ZESPÓŁ DOMU MIESZKALNEGO, KAMIENICA "WOSIŃSKA" ("LUKINOWSKA")

1534

11. Zdjęcia, plan sytuacyjny, rzuty

I. Budynek frontowy
II. Oficyna tylna
III. Oficyna boczna zachodnia

2. Czas powstania
XIII/XIV w.,
2 poł. XIV w.,
k. XV w. / ? /,
4 ćw. XVI w.,
3 ćw. XVII w.,
poł. XVIII w.,
1887 r.

3. Miejscowość
KRAKÓW

4. Adres
Rynek Główny 37
nr hipoteczny 123

5. Przynależność administracyjna
Dz. Śródmieście
województwo

gmina

6. Poprzednie nazwy miejscowości

7. Przynależność administracyjna
przed 1. VI. 1975 r.
Dz. Stare Miasto
województwo

powiat

8. Właściciel i jego adres
Skarb Państwa /spółdzielnia
lekarska/

9. Użytkownik i jego adres
przychodnia lekarska

10. Rejestr zabytków

A - 168
Nr

23.05.1937
z 15-IV-1936r

autor zdjęć Jacek Szkolnicki
data wykonania IX 1991 r.
miejsce przechowywania negatywów zbiory autora

Obecna zabudowa powstała w wyniku dziewiętnasto- i dwudziestowiecznych przekształceń zabudowy z poł.XVIII w., wzniesionych w miejscu starszych zabudowań, zrujnowanych i wyburzonych w 1 poł.XVIII w. Wszystkie wcześniejsze formy historyczne znane jedynie z niewielu reliktywów oraz opisu, mogą być odtworzone tylko w najbardziej ogólnym kształcie.

Działka w formie klasycznej parceli półkuryjnej /42x10,5m/ powstała zapewne ok.r.1300. Pierwsza murowana zabudowa/budynek frontowy/ została wzniesiona być może dopiero w 2 poł.XIV w. Być może w końcu średniowiecza przebudowano budynek frontowy i wzniesiono murowane oficyny. Adaptacja na renesansowy pałac przyniosła przebudowę frontu i duże zmiany zwłaszcza w tylnej części działki /poł.XVI w. stanowi górną granicę wykupienia dawnej uliczki wewnątrz blokowej, co spowodowało powiększenie działki o ok.1/4/. Oficyna, wzniesiona za oficyną tylną domu nr 38, została połączona z budynkiem frontowym murowaną galerią przy zach.mu-rze granicznym. W ciągu 150 następnych lat, do chwili zniszczenia zabudowy, galeria obrastała pomieszczeniami, które urządza-no na parterze i w nadbudowanej partii I i II p. Te różnego rodzaju pomieszczenia /mieszkania, kuchnie, składy/ tworzyły długie amfilady wewnątrz, łączących budy-
/cd.na wkładce nr 1/

Posesja ma kształt litery "L" odwróconej w taki sposób, iż dłuższe ramię przebiega na linii pn.-pd. a krótsze odchodzi od niego ku wsch. na linii wsch.-zach. Długie ramię krótszym bokiem przylega do Rynku, dłuższym zaś od zach. graniczy z posesją Rynek Główny 36, a od wsch. z posesją Rynek Główny 38. Krótkie ramię swym najdłuższym bokiem /od pn./ graniczy z posesją przy ul.św.Jana 7 i /w niewielkim stopniu/ Rynek Gł.39 oraz, od pd., Rynek Gł.38. Zajmuje działkę półkuryjną poszerzoną od pn. przez włączenie prostokąta wydłużonego na linii wsch.-zach.zachodzącego za sąsiednią działkę nr 38. Od sąsiednich parceli oddzielona murami; wsch. mur z w.XIV-XVIII, zach. - z w.XIV-XIX. Zabudowa zajmuje znaczną część powierzchni działki. Składa się na nią budynek frontowy 4-kondygnacyjny, włączony w zwartą zabudowę pierzei rynkowej. Północna część działki zabudowana jest w całości: 3-kondygnacyjną oficyną tylną usytuowaną za parcelą Rynek Gł.38 oraz 3-kondygnacyjną przewiązką /wraz z przybudówką/ łączącą się funkcjonalnie z prostopadłe założoną do niej oficyną boczną, 3-kondygnacyjną, wzniesioną przy zach. murze granicznym. Klatka schodowa wspólna dla obydwu oficyn usytuowana jest w budynku oficyny bocznej. W budynku głównym klatka schodowa usytuowana w środkowej części traktu środkowego.

Część niezabudowaną stanowi prostokątne podwórze wydłużone na linii pn.-pd. ograniczone od pd. budynkiem frontowym, od zach. oficyną boczną, od pn. budynkiem przewiązki i od wsch. murem granicznym sięgającym do wysokości 1.kondygnacji. Posadzkę podwórza stanowią płyty kamienne i beton.

4. Kubatura 8800 m ³	15. Powierzchnia użytkowa powierzchnia posesji 549 m ²	16. Przeznaczenie pierwotne mieszkalno-gospodarcze /kamienica mieszczańska, potem kamienica czynszowa/	17. Użytkowanie obecne mieszkalne i usługowe /parter budynku frontowego=sklepy; piętra budynku=mieszkania; oficyny=gabinety i pracownie przychodni lekarskiej/
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja 1953 r. remont całej zabudowy /z wprowadzeniem rozwiązań czysto użytkowych, bez wskazań konserwatorskich/ 1969-71 remont całej zabudowy, powiązanej z dużymi zmianami w oficynach 1973 obniżenie części wsch. muru granicznego do wysokości I p. Dane o pracach przy obiektach w kartach szczegółowych. Dokumentacje J. Stanisław, Ekspertyzy konstrukcyjne zabudowy z lat 1966, 1969, 1970, 1971 Z. Gawor, Założenia projektowe dla budynku Rynek Główny 37 na potrzeby Lekarskiej Sp-ki Pracy, mpis 1965		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) Stan całej zabudowy ogólnie dobry. Znaczna część substancji budowlanej oficyn nowa. Stan obiektów w kartach szczegółowych.	
20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie Cała zabudowa, a zwłaszcza jej partia oficynowa, wymaga rewaloryzacji. Prace remontowe lat 1969-71 przeprowadzono pod kątem specyficznych potrzeb użytkownika /przychodnia lekarska/ kosztem walorów estetycznych i zabytkowych. Wprowadzona nowa forma architektoniczna niekorzystnie kontrastuje z zabytkowym otoczeniem. Ingerencja w stan istniejący może być posunięta daleko. Po usunięciu przewiazki łączącej obydwie oficyny, wzniesionej z zastosowaniem ścian osłonowych, należy na północnym murze granicznym, założyć nowe ganki, połączone z nową klatką schodową, wiążące obydwie oficyny - celem takiego działania jest podkreślenie odrębności oficyn. Ganki i klatka schodowa nie pochod. na wkładce nr 1 /			

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

Akta wiertelnicze /Revisiones quart.: akta rękopiśmienne władz budowlanych/, Archiwum Państwowe w Krakowie, nr kat.1384 /zr.1705/, nr 1400 /z lat 1718, 1728, 1746/

Akta Budownictwa Miejskiego /plany archiwalne/, APK, sygn.Dz.I,1.sp.131 oraz Rynek Gł.37

K.Richter, Kataster miasta Krakowa...,1862,Muzeum Historyczne m.Krakowa, sygn.R 413

23. Źródła ikonograficzne i fotografie (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

Kartografia /wybór/

Plan Krakowa, tzw.Senacki, 1802-08,I.Enderle /wg Plan miasta Krakowa..., wyd.H.Münch, Kraków 1959/

Plan katastralny Krakowa, 1848, APK, sygn.I-8

Plan sytuacyjny i niwelacyjny Krakowa z 1878 r., W.Konarzewski,MHmK, sygn.44/VIII a

22. Bibliografia

/Wybór/

J.Louis, Przechadzka kronikarza po Rynku krakowskim, Kraków 1890

Dawne dziedzince i podwórza Krakowa w rysunkach Leona Getza, Kraków brw /1959/

Dokumentacje

J.Kossowski, Ekspertyza i wytyczne konserwatorskie do projektu adaptacji oficyn budynku przy Rynku Gł.37,mps19

D.Czapczyńska,M.Filipowicz,I.Konopka, Kamienica Rynek Główny 37.Ekspertyza konserwatorska t.I-II,mps 1978⁶⁶

D.Czapczyńska,M.Filipowicz, Studium urbanistyczno-konserwatorskie południowej części bloku nr 13, mps 1978

24. Uwagi różne

25. Wypełnił

Waldemar Komorowski

Anna Zeńczak

XI 1992 r.

data

26. Sprawdził

Dr MARIAN KORNECKI

ul. Łopata 12/4

31-114 Kraków

data

27. Załączniki

1. wkładka

2. 3 karty dodatkowe

a. karta budynku frontowego

b. karta oficyny bocznej zach.

c. karta oficyny tylnej

1. Miejscowość KRAKÓW	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) ZESPÓŁ DOMU MIESZKALNEGO, KAMIENICA "WOSIŃSKA", "LUKINOWSKA"	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) c.d. punktu 12, 20
--------------------------	---	--

12. nek frontowy z oficyną tylną. Na wsch. murze granicznym zawieszono były drewniane ganki. Po poł.XVII w. zmordernizowano budynek frontowy /dach pogrążony/. Po r.1728 zabudowa popadła w ruinę a przed poł.XVIII w. została zupełnie zniszczona. Po poł.XVIII w. wzniesiono nowy budynek frontowy w układzie i gabarytach różnych od poprzedniego. Układ nowej zabudowy oficynowej powtórzył wcześniejsze założenie, co nasuwa przypuszczenie, że oficyny mogły być jedynie wyremontowane; przepadły jednak renesansowe galerie. Po 1887 r., dążąc do maksymalnego powiększenia powierzchni użytkowej, zbudowano III p.budynku frontowego i przebudowano oficynę, łącząc je w zwarty ciąg zabudowań przylegających do pn. i zach. muru granicznego; na ich styku powstała nowa klatka schodowa /proj.całości Rajmund Meus/.

Właściciele posesji w okresie średniowiecza nieznani. W 1 poł.XVI w. należała do Schillingów, w 4 ćw.XVI w. i 1 ćw.XVII do Wojciecha Padniewskiego, starosty dybowskiego, kasztelana oświęcimskiego. Od 1614 w posiadaniu rodzin miejszczańskich - Bełzów /do poł.XVI w./, Pestalozzich /m.in.Piotr Pestalozzi,kupiec/, Wosińskich /"Wosińska"/, Lucchinich /"Lukinowska"/. W 1747 "pustki" wykupili Tuszkowie i odbudowali kamienicę. W 1 poł.XIX w. należała do Ostaszewskich. W 1842 r. nabyta na licytacji przez hrabiowską rodzinę Żeleńskich /w ich posiadaniu do l.dwudziestych XX w./.

Hipoteza J.Wawel-Louisa, iż posesja powstała w XVI w. w wyniku połączenia dwóch niezależnych parcel, jest błędna.

20. winny mieć form historycznych: zaleca się łączenie pastiszu tych form z dyskretnie wprowadzanymi formami nowszymi. W podobny sposób winno się powiązać oficynę boczną z budynkiem frontowym.

Przeprowadzić remont wsch. muru granicznego: oczyścić wątek i zakonserwować oraz wtórnie użyte elementy kamieniarki /w tym okno przeniesione tu w całości/.

Zmienić nawierzchnię podwórka wprowadzając bruk.

Wkładkę założył: Waldemar Komorowski

Wkładkę założył: Anna Zeńczak (nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: